

A zsidók deportálása ebből a zónából ütemterv szerint, június 25-én kezdődött, röviddel azután, hogy átszállították a zsidókat a különféle gettókba a bevonuló központokba. Június 28-án fejeződött be 40 505 zsidó 15 vasúti szerelvényen való elszállításával.³

Az V. csendőrkerület

Az V. csendőrkerület nagyobb gettói, melyek lakosságát végül a bevonuló központokba vitték, Hódmezővásárhelyen, Kalocsán, Kecelen, Kiskőrösön, Makón, Nagykátán, Szarvason és Szentesen voltak.⁴

Hódmezővásárhely. A Csongrád megyei városnak 1941-ben 1501 fős zsidó lakossága volt, mely az össznépeség 2,4%-át tette ki.⁵

A zsidóellenes intézkedéseket Endrey Béla főispán közreműködésével hajtották végre. Beretzky Pál polgármester-helyettes csak ímmel-ámmal, de Beliczky Kálmán rendőrfőtanácsos annál buzgóbban működött közre. A gettó színhelyének kiválasztását Orsai Antal városi tanácsnokra bízta. A polgármesternek tett, május 19-i jelentésében Orsai azt írja, hogy a város zsidósága 428 családból 831 zsidót, 375 férfit és 456 nőt számlál. Javasolta, jelöljék ki a gettót a város zsidónegyedében, a Szent István tér, a Ferencz, a Búvár, az Eszterházy, a Klauzál és a Szeremle utcák által körülhatárolt területen. Végül is Beretzky nem állította föl a gettót, a zsidók június közepéig lakásaikban maradhettek. Június 16–17-én 737 zsidót szállított a Hódmezővásárhelyre e célból vezényelt csendőrség Szegedre vasúton.⁶ Előbb azonban a zsinagógába terelték egybe őket, s ott újabb motózás, megmaradt értéktárgyaik elkobzása várt rájuk.⁷

Kalocsa. 1941-ben a városban 360 zsidó élt, a helyi lakosság 2,9%-át képviselték. Két kis gettót létesítettek a településen: az egyik a Tomori és a Híd utcában lévő néhány épületből állt; a másikat a Búzapiac téren lévő paprikamalomban alakították ki. Az előbbiben 617 zsidót helyeztek el, köztük a városiakat és a Dunavecsei járás néhány községének zsidóit; az utóbbiban gyűjtötték össze a környező települések zsidóságát: Bátya, Drágszél, Dunaszentbenedek, Dusnok, Érsekcsanád, Foktó, Géderlak, Hajós, Miske, Nemesnádudvar, Sükösd és Szakmár. A helyi Zsidó Tanácsot dr. Wolf Mátyás vezette, és tagjai közé tartozott dr. Szekeres Gyula és dr. Link Elemér, ők a kalocsai zsidókat képviselték, Tápai Sándor a Kalocsai járás zsidóit, Faragó Ferenc pedig a Dunavecsei járás zsidó közösségeit. Grösz József kalocsai érsek megpróbált közbenjárni a zsidók érdekében, de, püspöktársaihoz hasonlóan, eredménytelenül. A Kalocsán fogva tartott zsidókat június 18-án szállították gyűjtőtáborba.⁸

Kecel. A Kecskemét és Baja közt fekvő Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyei